



OBECNÍ ZPRAVODAJ

Radim, Studeňany, Tužín, Podhájí, Lháň

Občasník

Únor 2019

číslo 2



Informace z obecního úřadu:

- Od roku 2019 je zřízen pro naši obec nový účet a to u České spořitelny. Žádám Vás, abyste si všechny trvalé příkazy k platbám, dále platbu za vodu, odpady atd. přeměrovali co nejdříve na účet č. **5503257329/0800**. Ještě nějaký čas bude v provozu i původní účet v Komerční bance, abyste měli čas si všechny platby převést. **Od března 2019 bude možné platit poplatky platební kartou přímo na obecním úřadě, kde bude k dispozici platební terminál.**
- Na veřejnou výzvu, kterou jsme vyhlásili v prosinci r. 2018, se přihlásila Ing. Jana Minářová, která už je v současné době zaměstnána v naší obci jako účetní. Budete se s ní setkávat při placení poplatků na OÚ.
- Dále jsme podali u Ministerstva zemědělství žádost o dotaci na 2. etapu vodovodu Radim – rozvod po Tužíně – v hodnotě 6 mil. Kč bez DPH. V současné době začíná zkušební provoz 1. etapy - odluka od dodávky vody z Dřevěnic. Z důvodu přepojování na náš zdroj vody byla 2x v pondělí odpoledne přerušena dodávka vody. Žádné problémy nenastaly, vše nasvědčuje tomu, že od poloviny února budeme ve spotřebě vody soběstační.
- Tříkrálová sbírka činila v naší obci 8641,--Kč.
- Stále ještě všichni nemáte nahlášena svá telefonní čísla na zasílání SMS zpráv. Jestliže chcete být informováni o důležitých a mimořádných zprávách, učiňte tak co nejdříve.

- Zdeňka Stříbrná, starostka -

Školka a škola

Nový kalendářní rok jsme začali „na sněhu“ a to doslova. Paní Zima nám tu vévodí a my si o paní Zimě zpíváme a malujeme jí. Také si s ní hrajeme. Hned po vánočních prázdninách jsme chodili sáňkovat, jak jen to šlo. Děti z MŠ se také vydaly do lesa nadělit zvířátkům do krmelce. Zatímco se MŠ mohla oddávat zimním radovánkám, žáci ZŠ se museli potýkat po celý leden s doháněním známek ke končícímu prvnímu pololetí a blížícímu se vysvědčení, které dostali poslední lednový den. V tento den také naší MŠ a ZŠ navštívila p. Čemusová se svým hudebním, interaktivním divadlem. Pěvecký sbor stihl zazpívat novým občanům naší obce Radim.

MŠ a ZŠ využívá dotaci EU, která je určena ke zvýšení a zlepšení kvality výuky. K tomuto cíli nám pomáhají naši školní asistenti. Paní učitelky jsou vysílány na vzdělávání a také jsme mohli žákům pořídit nové tablety, které používají při výuce. V rámci tohoto projektu jsme se rozhodli, že se zaměříme na osobnostní a sociální rozvoj, do kterého patří zdravý životní styl, komunikace a vytváření příjemného a kulturního prostředí školy, kde budou děti rády a budou se zde cítit dobře. Budeme se soustředit na dobré vztahy nejen mezi dětmi, ale také mezi dětmi a učiteli a mezi všemi pracovníky navzájem.

Žáci 4. a 5. ročníku začali projekt s názvem „Povolání „ aneb „Čím bych chtěl být, až vyrostu a proč“? Žáci velmi svědomitě s pomocí rodičů vypracovali krásné práce na toto téma. Součástí projektu bude také rozhovor s rodiči, či jinými rodinnými příslušníky o jejich volbě povolání a také bychom si rádi pozvali do školy někoho z rodičů. Snad se mezi rodiči najde někdo, kdo by byl ochotný nám o svém povolání něco povědět. Formou besedy na naší škole, případně by žáci navštívili místo výkonu povolání. Do tohoto projektu bychom chtěli zasvětit i jiné spřátelené školy EU v rámci eTwinningu, vzájemnou inspiraci se obohacovat a spolupracovat, i když na dálku.

eTwinning projekt se netýká jen ZŠ, ale také i MŠ, která se zapojila do půlročního projektu se školkou ze Slovenska, Slovinska a Bosny a Hercegoviny. Projekt se nazývá „Our favourite song“ – Naše oblíbená píseň. Děti zazpívají svoji oblíbenou píseň a představí ji ostatním školkám z jiných zemí a následně si vyberou, kterou píseň v cizím jazyce se naučí. Výstupem projektu bude také zazpívání písní ke konci školního roku rodičům a veřejnosti. Tak se máte na co těšit!

Na únor plánujeme návštěvy předškoláků ve výuce, v první třídě ZŠ. Žáky 4. a 5. ročníků čeká kláně v přehazované v Nové Pace, tak jim držíme palce. Ke konci února pak přednáška o nerostech a horninách nejen z našeho kraje.

Srdečně Vás zveme:

- Dne **6.3.2019** bude v **MŠ a ZŠ Den otevřených dveří**, který je určen především budoucím školáčkům MŠ, prvňáčkům ZŠ a jejich rodičům. Tato možnost je určena také všem zájemcům z řad rodičů našich dětí a žáků, které zajímá, jak to u nás ve školce a škole „chodí“. Dveře MŠ budou otevřeny od 8.30 – 11.30, 14.30– 16.00 hod. Dveře ZŠ od 8.00 – 12.00, 13.00 – 16.00 hod. Těšíme se na Vás.
- **19.3.2019** – 16.00 hod – **Velikonoční keramická dílna** pro rodiče a všechny zájemce z Radimi a okolí
- **20.-21.3.2019** – **Jarní burza oblečení**
- **11.4.2019** – **Zápis prvňáčků ZŠ**
- **14.5.2019** – **Zápis MŠ**

Buďte zdraví! Vaše MŠ a ZŠ

-Jana Zedníčková-



LHÁŇ -POPISNÁ ČÍSLA

Pan Ing. Břetislav Nožička byl tak laskav a dal nám k dispozici vlastní spis nazvaný "Vzpomínky na mládí a Lháň", zpracovaný v roce 2016. Tím nám umožnil splnit poslední dluh, který jsme směrem k našim sdruženým obcím měli. Postupně jsme totiž popsali domy v Radimi, Studeňanech, Tužíně a Podhájí, pouze o Lháni jsme neměli dost věrohodných podkladů. Takže máme radost a v následujících číslech se ve Zpravodaji seznámíme právě se Lháni.

ČÍSLO 5 – BŘETISLAV NOŽIČKA



zbytek chalupy
v roce 1972



foto chalupy
z roku 1984

Chalupu ve Lháni č.5 jsem koupil v roce 1969. Notářský zápis sepsal v Jičíně JUDr. Felix Janata, s jehož dcerou Eliškou jsem chodil do stejného ročníku Lepařova gymnasia v Jičíně. V chalupě bydleli manželé Emilie a František Jiránekovi, paní zemřela v roce 1966 a manžel narozený v roce 1898 se přestěhoval do domova důchodců v Mlázovicích.

Chalupa byla v dezolátním stavu, bouračka. Střecha došková, nad hlavní obytnou místností světnicí byla střecha dřevá, v důsledku zatékání vody byly hlavní trámy shnilé a tak jsem celou světnici zboursal. Další části, tj. síň, komora a kozí chlívek se stodolou, nebyly o moc lepší, ale pokusil jsem se je zachovat. Chalupa neměla přívod elektřiny, pro vodu se muselo na náves, k veřejné studni, čtyřboké, cca 2 m hluboké, s přepadem. U chalupy byl poměrně pěkný sklep a drážní altán, pan Jiránek byl nádražákem. Před chalupou protékal a dosud protéká Lháňský potok, někde označený i jako Trnávka, tekoucí směrem na Sádka a dále do luk u Studeňan, kde se spojuje s potokem Trnávka, vytékajícím z Radimského rybníka Bonda.

Jsem nejdéle působícím chalupářem ve Lháni – 46 let a nejdéle nepřetržitě existujícím majitelem nemovitosti v této obci. Vlastnictví jsem ukončil převodem chalupy č. 5 v roce 2015 na vnuka

Před Jiránekovi byli majiteli a bydleli v chalupě manželé František a Anna Svobodovi od roku 1926 a na bytě zde byl i bratr Františka Svobody, před nimi Josef a Rosálie Svobodovi od roku 1902, před nimi Barbora Hartlová od roku 1896, před ní Františka Kinichová od roku 1889, před ní manželé Jan a Emilie Baierovi od roku 1870 před nimi rodiny Nožičkových od roku 1822 atd... Paní Melicharová, matka mého spolupracovníka z ZVU, našla v záznamech o majetku ze 13. století v archivu v Zámruku, v obci Lhany jméno Nožička.

Bydleli jsme v Hradci Králové v panelovém bytě 4+1, přestože byl byt poměrně velký, s malými dětmi, měli jsme dva kluky, jsme utíkali na venkov a ve Lháni se nám líbilo, až na ten smrad a mouchy z prasečáku pana Knapa po restituci. Dokud ve statku byl kravín bylo to snesitelnější. Statek je nad naší chalupou, patřil rodině Bímových, ti měli syna Honzu a dcery Libuši a Marii. Celý statek zdědila Libuše, po válce byl zabaven a stal se z něho státní statek a po roce 1989 byl restitucí vrácen Libuši, která se mezitím provdala za pana Knapa z Lužan a dnes statek patří jejich synovi Ing. Pavlu Knapovi. Statek má č.7.

- Pro potřeby Zpravodaje upravili Mirek Říha a Václav Nidrlé -

Zahrádkářský spolek Radim

pořádá netradičně ve čtvrtek 14. března 2018 v 18.00 hodin výroční členskou schůzi. Po ní (v cca 19.00) bude **i pro širokou veřejnost** zařazeno **povídání Aleny Hančové a Jana Ptáka o Jižní Americe (Peru, Argentina, Brazílie) s obrázky**.

Přijďte se podívat!

Výbor ZS Radim

HISTORIE OBCE RADIM- I. část

Jak redakční rada Zpravodaje slíbila, budeme se v příštích měsících zabývat historií naší obce, první pokračování si můžete přečíst v tomto únorovém čísle.

Stopy nejstaršího osídlení v blízkém okolí současné Radimi sahají až do mladší doby kamenné (tedy zhruba 4000 let před naším letopočtem), kdy se v našem kraji objevují první zemědělci. Na východním svahu k Soběrazí, zhruba v místě dnešní hranice katastrů obou obcí – Radimi a Soběrazí – se rozkládala osada našich prapředků vyznačujících se kulturou s vypíchanou keramikou, jak to dokládají četné nálezy zlomků keramiky a kamenných nástrojů. Doklady o dalším osídlení jsou však až z mladší doby bronzové (což lze datovat zhruba 1200 let před naším letopočtem) z období lužické kultury lidu popelnicových polí. Na zlomu 19. a 20. století bylo na jižním okraji obce Lháň objeveno rozsáhlé pohřebiště, které v roce 1900 prozkoumal významný český archeolog Josef Ladislav Pič. Počtem 116 žárových hrobů patří k největším pohřebišťům lužické kultury ve východních Čechách. Teprve na konci 20. století bylo o 500 metrů níže v těsné blízkosti polohy, kterou známe pod označením „Na Sádkách“, objeveno sídliště, které se nejspíše přímo vztahuje ke Lháňskému pohřebišti. Velmi pravděpodobně právě z tohoto sídliště pochází i bronzová sekerka lužické kultury, kterou v roce 1903 daroval pan Josef Čmelík jičínskému muzeu.

Tolik tedy do úvodní části, v březnovém pokračování se dostaneme do období, kdy už se bude možno „opřít“ o první zapsané historické zprávy.

Použité materiály: 1) Dr. Jan Stříbrný, Radim v proměnách času, 2) kronika obce Radim

- Václav Nidrlé -



VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ

V sobotu 26.1.2019 jsme na obecním úřadě přivítali čtyři nové občánky a to (zleva): Pepička Raise, Viktoru Karbanovou, Terezku Knapovou a Lianku Pittnerovou. Nejen dětem, ale rovněž rodičům přejeme hodně zdraví, štěstí a spokojenosti.

- Marcela Danišová -



Zájezd do divadla Broadway - Kvítek mandragory

– s písněmi Heleny Vondráčkové- sobota 13.4.2019.
Cena 700,- i s dopravou. Přihlášky v Jednotě nebo na OU.

ZAPSÁNO V OBECNÍ KRONICE - únor 1999

Pokračujeme výpisem z obecní kroniky, jak události zaznamenal pan Václav Nidrlé před dvaceti lety.

Mrazy, které trvaly první dva dny, polevily, mírné počasí do 9.2 a teploty stále nad nulou. Každý den něco padalo, déšť nebo sníh, který hned tál. Na koci první dekády 10.2 ráno -11°C. Vybíraly se poplatky ze psů (40,-Kč za jednoho, 80,-Kč za druhého) a probíhala sbírka oděvů na humanitární pomoc. 4.2 foukal silný vítr a několik hodin byla obec bez el. proudu, hasiči zvali na ples, na Obecním úřadě představitelé spolků besedovali s redaktorkou NJ Ivou Kovářovou, která připravovala článek do okresního deníku. Napadl konečně sníh, byly jasné dny a teploty ráno -4°C a odpoledne kolem nuly. Sníh padal skoro každý den, 19.2 sněhová pokrývka již 25 cm a byly to jediné ideální podmínky pro lyžaře, 20.2 však přišla obleva.

12.2 jednalo obecní zastupitelstvo o rozpočtu na rok 1999, schválilo upravené odměny členům zastupitelstva a komisí, projednalo žádosti o odkoupení pozemků a odprodej rybníčku na Žabiku Mysliveckému sdružení. Jmenovalo pracovní skupinu pro přípravu akcí v obcích a rozhodlo o obnovení vítání nových občánků. Konal se dobře navštívený ples hasičů, do domova důchodců v Hořicích odešla paní Růžena Pospíšilová (čp.4), pro vybrané oděvy a prádlo si přijeli z Diakonie v Úpici a dřevěníci sokolové v maskách zvali na karneval.

Ve třetí dekádě trvala obleva, teploty nad nulou, v Praze zemřela v domově důchodců paní Marie Vindyšová z čp.30 ve věku 85 let, 60 členů se zúčastnilo valné hromady Sokola. 27.2 azurová obloha 12°C a teplé proudění umožnilo prolet včel. Poslední únorový den pod mrakem a sníh postupně mizí.

Z Wikipedie - události ve světě a v ČR

02. února – zemřel volejbalista Vladimír Petlák (*21.02.1946)

07. února – zemřel jordánský král Husajn I. (*14.11.1935)

08. února – se narodila orientační běžkyně Tereza Jánošíková

20. února – zemřel herec Jiří Růžička (*08.01.1956)

23. února – zemřel slovenský herec Ivan Rajniak (*10.07.1931)

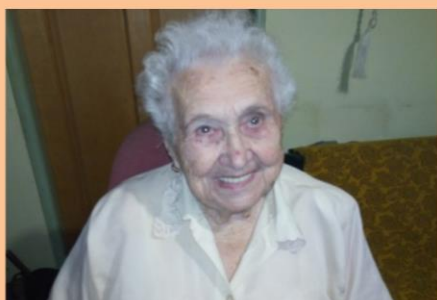
23. února – obří lavina zasáhla rakouskou vesnici Galtür a zabila 31 lidí

24. února – se narodil krasobruslař Martin Bidar



23.02.2016 – už vykvetly talovíny

Pro OZ zpracoval Miroslav Říha



9.2.2019 oslavila paní **Anna Frýbová** z Podhájí krásné **96. narozeniny**. Do dalších let ji všichni přejeme hodně pevného zdraví.

Redakce obecního zpravodaje



A ještě jedna akce 9.2.2019 – již tradičně zvaly masky na sportovní karneval, který se bude konat 16.2.2019 v Restauraci U Růže v Radimi.

Přijďte do restaurace „U Růže“



16.2. Maškarní Dřevěnice
23.2. Ples Hasiči Radim
23.3. Karamel + JS Band

Pranostiky na únor

Teplý únor - studené jaro, teplé léto

Mnoho mlh v únoru přivodí mokré léto.

V únoru, když skřivan zpívá, velká zima potom bývá.

Výročí v našich vískách

březen

MARIE NOVOSVĚTSKÁ	75
MILUŠE STŘÍBRNÁ	83
ELIŠKA FRÝBOVÁ	84
LIBUŠE BENEŠOVÁ	88
ALŽBĚTA NOVOTNÁ	85
JOSEF GLOS	75
VĚRA ALBRECHTOVÁ	90
MARIE TŘÍŠKOVÁ	75



PRASE DIVOKÉ

Prase divoké je velký sudokopytník. Dospělí samci dorůstají délky 120–180 cm a v kohoutku měří 55–100 cm, hmotnost v průměru činí 50–90 kg a srst jejich je tvořená hustými štětinami, které je chrání před nepříznivými vlivy. Její zbarvení kolísá mezi tmavošedou přes hnědou až k černé. Během zimy je srst výrazněji hustší a tmavší. Prase divoké má skvěle vyvinutý čich a sluch, jeho nejhůře vyvinutým smyslem je zrak. Myslivci označují samce slovem kňour, samice je bachyně. Mladá zvěř obojího pohlaví v prvním roce života je známa jako markazíni, letošáci či selata, v druhém roce života jako lončáci. Kly, mezi myslivci označované jako zbraně, a to jak delší spodní páráky, tak kratší horní klektáky, jimiž rozrušený kanec klektá, tj. vydává cvakavé zvuky. Kančí maso je velmi

chutné, chutí se podobá vepřovému, je však méně tučné, má příchut zvěřiny a obsahuje více aminokyselin.

Prase divoké je aktivní zejména v noci, den tráví většinou odpočinkem. Jedná se o skrytý žijící tvor, kteří se díky svým dokonale vyvinutým smyslům většinou velmi účinně vyhýbají přítomnosti člověka. Jejich přítomnost v lese však často můžeme zaznamenat díky jejich bahenním koupelím, ve kterých je bahno v loužích rozválené na velké ploše. Žijí obvykle ve skupinách, které průměrně obsahují 20, vzácně až 50 jedinců. Výjimkou jsou pouze staří samci, kteří žijí samotářsky. Jsou schopni vyvinout rychlost 48 km/hod.

Je to typický všežravec. Požírá travu, hlízy, ořechy, různé bobule, kořeny, odpadky, hmyz, malé plazy a mršiny. Často navštěvuje pole, zvláště kukuřičná, kde dokáže napáchat značné škody. Objevuje se také na smetištích a dokonce v obcích, kde si hledá potravu v okolí popelnic a kontejnerů. Právě všežravost je jedním z hlavních předpokladů úspěšného šíření divokých prasat.

Samice prasat divokých pohlavně dospívají v 8. až 10. měsíci života, samci přibližně ve věku 2 let. Doba páření většinou probíhá v rozmezí od listopadu do ledna. Samice je březí 114–118 dnů. Většina vrhů je v období od března do května. Počet mláďat ve vrhu se

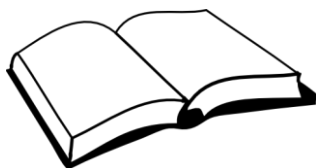
pohybuje od 3 do 12. Těsně před vrhem se samice odpojuje od své skupiny a zpět se k ní připojuje až v době, kdy jsou již selata odrostlá. Selata neboli markazíni se vyznačují podélně pruhovaným ochranným zbarvením, které ztrácejí koncem prvního roku života. Během péče je přítom velmi ostražitá a v případě bezprostředního ohrožení může potenciálního predátora napadnout.

- Pro OZ zpracoval pytlák Říha -



okolí Tužínských chalup je zásluhou divočáků připraveno na sázení brambor

TROCHU STATISTIKY Z MÍSTNÍ KNIHOVNY



V roce 2018 bylo v knihovně zaregistrováno 52 čtenářů, z toho 22 dětských čtenářů. Během sledovaného období do „VALEŠOVNY“ zavítalo 548 návštěvníků a čtenářů. Za loňský rok jsem vypůjčila 524 knih pro dospělé, 94 knih pro děti a mládež a 217 časopisů.

Čtěla bych poděkovat všem čtenářům a věřím, že i v letošním roce si najdou cestu do knihovny. Těším se na vaši návštěvu.

- Knihovnice Jarmila Adolfová -